

СТАНОВИЩЕ

От

Доц. д-р *Ангелина Петрова Петрова*

По защитата на докторска дисертация на Димитър Дамянов Димитров на тема „*Съвременни измерения на художествените музикални дейности*“ за получаване на образователната и научна степен „Доктор“ по област на висше образование 1.

Педагогически науки по направление

1.3. Педагогика на обучението (Методика на обучението по музика)

Дисертацията на Димитър Дамянов Димитров на тема „Съвременни измерения на художествените музикални дейности“ е посветена на една актуална област – моделирането и интерпретацията на творческите дейности в обучението по музика. Кандидатът се е опитал да потърси интерпретация на една фундаментална тема за музикалната педагогика с оглед на динамичната социална и педагогическа среда днес – интерпретацията и анализа на художествените музикални дейности и най-вече на методи за тяхното усъвършенстване в съвременния етап с теоретична и практическа насоченост и ползване на компютърни технологии. В този смисъл тази дисертация отговаря на актуална нужда – тя търси търси допирни точки между традициите в методиката на обучението по музика и съвременната актуална динамична и изпълнена с

медийни и аудиовизуални форми среда. Актуалният акцент на разработваната проблематика по отношение на социокултурната динамика и относно възрастта на подрастващите (14-16.г.) е детайл, който откроява като ценна появата на този дисертационен труд.

Дисертацията на Димитър Дамянов съдържа 264 страници, тя е структурирана ясно и в традицията на експерименталнопедагогическите трудове. Изследването е придружено от редица таблици и нагледни помагала, библиографията съдържа 398 заглавия на три езика. В дисертацията се помещават Увод (18 стр), Първа глава (60 страници) Теоретични основи на проблема; Втора глава Организация и постановка на експерименталното изследване, в което Описание на експерименталната работа; Констатации и разсъждения по повод на експерименталната работа и Обобщен анализ по показатели и критерии. Библиографията е солидна, в нея са проследени както основните идеи за методиката на обучението по музика, така и актуални тези, на които се базира и част от експеримента.

Това, което ми допада в тази дисертация е подчертаният стремеж да се търси обновяване в сферата на музикалнопсихологическите и музикалнометодическите методи, за да се „темпера“ или настрои методиката на обучението по музика спрямо психиката на съвременните подрастващи, свързани с езика на електронните медии, технологиите и пр. Напрежението между мисленето на подрастващите в обстановка на „глобалните комуникации“ и компютърните и мултимедийни технологии и музикалните художествени дейности, при което езика на музикалното изкуство трябва да провокира усещанията и развитието на асоциативното и представното мислене, както и елементите на художествената рефлексия у подрастващите. В този смисъл тази дисертация е интересна, провокираща, търсеща идеи и решение в един актуален фокус.

В глава първа се включват психологически анализи на различен вид изкуства като се доказва възможността да се въздейства върху подрастващите със средствата на изкуството. В тази по същество теоретична глава са анализирани автори, работещи в областта, като Димитър Дамянов дава своя интерпретация на съответните цитирани научни изследвания. Така световната психолого-педагогическа школа от миналото се интерпретира, съобразно потребностите на настоящето и с оглед на възможностите в бъдеще да се продължат научните търсения в тази насока.

Глава първа съдържа следните части: Видове художествени дейности; възприемане на музика; изпълнение на музика; съчиняване на музика; формални и неформални художествени музикални дейности; фактори дефиниращи художествените музикални дейности. Художествената дейност се разглежда от Димитър Дамянов като частен случай на феномена човешка дейност. Там се включват психологически анализи на различен вид изкуства като обобщаващите търсения са възможността да се въздейства върху подрастващите със средствата на изкуството.. Това всъщност е основния момент в дисертационния труд, от който се изхожда, както и нейната насоченост – педагогическа и психологическа, съотнесена с художествената музикална дейност.

В глава първа допадат опитите на автора на дисертацията да се съсредоточи върху анализи на социокултурните фактори, напрмер семейната среда, образованието и пр. при интерпретацията на музикално-художествените дейности. Според мен Д.Дамянав се опитва и открива нестандартен ракурс втози си опит, въпреки че негова основа са традиционните възгледи- като тези на Асафиев например.

Психологическият и социологически анализ и моделиране е въведен от него – опит, който трябва да бъде приветстван, тъй като подобни импулси са твърде малко в музикалнопедагогическата ни литература. Той анализира и видовете слушателска аудитория, както и възможността да се въведе и структурира експеримент за повишаване на интерес към музикалното изкуство. Така възниква и задачата, която дисертантът си поставя – констатирайки много нисък интерес от страна на подрастващите, той търси иновационни решения за стимулиране на музикалния интерес у подрастващите.

Втора глава на дисертацията е посветена на формулиране и изграждане на серия от методи, които носят своеобразно новаторство в музикално педагогическата наука. Прави впечатление тяхното дълбоко фундаментиране в миналия жизнен опит и новото, което Димитър Дамянов добавя в своите научни изследвания. Приноси са методиките за 1) емоционалното стимулиране при възприемане, изпълнение и съчиняване на музика от страна на подрастващите 2). някои иновационни решения във връзка с получаването и използването на натуралния строй като база за съчиняване на музика; 3). форми на работа за стимулиране на музикалните способности в хода на спонтанно проведени художествени музикални дейности; 4). другите изкуства, като подпомагащи протичането на художествените музикални дейности; 5 някои общо психологически и съответно музикално психологически феномени, като стимулен фактор за по-ускорено протичане на музикалното развитие. Експерименталните резултати са подкрепени и от международното участие на Димитър Дамянов в разнообразни авторски колективи като външен сътрудник към Технически Университет София, и на университета в Карлсруе Германи, където се провеждат изследвания, свързани с връзките СЕТИВНОСТ,

КИНЕЗИЯ, СЛУХ, ЗРЕНИЕ и техните неврофизиологически и психологически основания.

Приносите на дисертанта могат да се групират в две основни области: а в областта на теорията и методиката на музикалното обучение, където той изгражда концепция за музикалните художествени дейности, анализира ги, разкрива иновативна терминология. Той въвежда и теоретична обосновка на видовете методи за стимулиране на интереса на подрастващите към музикалните художествени дейности, модернизира тази област чрез компютърни и мултимедийни технологии. Вторият вид приноси – е много ценен с практическата си приложимост. Това са изследвания на аудиторията, а също и развиване на експериментални форми за повишаване на интереса към музикалните художествени дейности. Виждаме, че областта на приносите на дисертанта е широка и той е открил много индивидуално своето търсене в нея.

Трябва само да прибавя и това, че публикациите към дисертацията и авторефератът са достатъчни и отговарят на необходимите изисквания. Въз основа на качеството на изследването, на безспорните му научно-теоретични и практически приноси в педагогиката на музикалното обучение предлогах на почитаемото научно жури да присъди на Димитър Дамянов титлата „доктор“ , като приветствам неговия труд.

А.Петрова

